

POVJERENIK ZA INFORMIRANJE

**ANALITIČKO IZVJEŠĆE O PRAĆENJU PROVEDBE
ZAKONA O PRAVU NA PRISTUP INFORMACIJAMA I ISPUNJENJU AKTIVNOSTI
4.7. AKCIJSKOG PLANA ZA PROVEDBU INICIJATIVE PARTNERSTVO ZA
OTVORENU VLAST 2014.-2016.**

br. 3/2016

**Objavljivanje godišnjih izvješća o poslovanju trgovačkih
društava u većinskom vlasništvu države
i jedinica lokalne i područne samouprave**

Zagreb, listopad 2016.

Sažetak

Povjerenica za informiranje provela je praćenje objave godišnjih izvješća o poslovanju 721 trgovačkog društva kojima je osnivač, odnosno većinski vlasnik Republika Hrvatska, jedna ili više jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave ili drugo javnopravno tijelo te koja, sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama predstavljaju tijela javne vlasti i obveznike provedbe navedenog Zakona.

Praćenje je provedeno u razdoblju srpanj – listopad 2016., s ciljem ispunjenja aktivnosti 4.7. Akcijskog plana Partnerstva za otvorenu vlast 2014.-2016., prema kojoj je Povjerenik za informiranje, nakon izrade i distribucije Upute za objavu godišnjih izvješća o poslovanju trgovačkih društava u većinskom vlasništvu države, lokalnih i regionalnih jedinica, dužan provesti praćenje redovitosti i potpunosti objavljivanja istih. Objava izvješća o poslovanju ujedno je i obveza je propisana člankom 10. Zakona o pravu na pristup informacijama, ali i važećim Zakonom o računovodstvu, budući da trgovačka društva na propisanom obrascu u formatu excel tablice svoja izvješća dostavljaju Financijskoj agenciji (FINI) radi javne objave.

Nakon izrađenog odgovarajućeg metodološkog okvira, neposrednim uvidom u službene internetske stranice prikupljeni su i obrađeni empirijski podaci potrebni za analizu praćenja redovitosti i potpunosti objavljivanja godišnjih izvješća o poslovanju 721 trgovačkog društva, za posljednje tri godine – 2013., 2014. i 2015., i to u excel formatu.

Analizom je utvrđeno da je od 66 trgovačkih društava u vlasništvu Republike Hrvatske, njih nešto više od dvije trećine objavljuje izvješća, ali manje od petine u odgovarajućem formatu - 70% je objavilo izvješće za 2013. (od čega 17% u excel formatu), 74% za 2014. (od čega 16% u excel formatu) i 68% za 2015. (od čega 11% u excel formatu).

U odnosu na trgovačka društva u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, manje od trećine objavljuje svoja godišnja izvješća, a od tog broja oko trećine u odgovarajućem formatu. Utvrđeno je naime da je u 2013. godini od 640 trgovačkih društava, kojima je osnivač jedna ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, njih 575 bilo aktivno odnosno poslovalo, a od aktivnih je samo 28% objavilo izvješće (od čega 33% u excel formatu). U 2014. godini poslovalo je 630 trgovačkih društava, a 33% objavilo izvješće (od čega 32% u excel formatu). Od 640 društava aktivnih u 2015., njih 25% je objavilo izvješće (od čega 35% u excel formatu).

Vezano za kategoriju društava kojima su osnivači javnopravna tijela, od njih 15, u 2013. godini je poslovalo njih 12, od čega je 58% objavilo izvješće (od toga 29% u excel formatu), u 2014. poslovalo je njih 13, od čega je ih je 61% objavilo izvješće (25% u excel formatu), kao i u 2015. (od čega ih je 13% u excel formatu).

Rezultati su pokazali da trgovačka društva u velikoj mjeri ne ispunjavaju svoje zakonske obveze glede javne objave godišnjeg izvješća o poslovanju – na razini države to čini oko dvije trećine trgovačkih društava, a na razini lokalne samouprave nešto manje od trećine trgovačkih društava. Također su pokazali da ona društva koja ispunjavaju navedenu obvezu, manje od trećine ta izvješća objavljuje u propisanom strojno čitljivom obliku, odnosno excel formatu.

Sadržaj

DIO I. SVRHA, PREDMET I METODOLOGIJA PRAĆENJA	2
1. Svrha i razlozi praćenja.....	2
2. Predmet i metodologija praćenja.....	4
DIO II. REZULTATI PRAĆENJA.....	6
3. Prikaz ukupnih rezultata po kategorijama.....	6
4. Objava godišnjih izvješća lokalnih trgovačkih društava	8
5. Zaključak	12

DIO I. SVRHA, PREDMET I METODOLOGIJA PRAĆENJA

1. Svrha i razlozi praćenja

Povjerenica za informiranje je, sukladno [Akcijskom planu za provedbu inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast 2014.-2016.](#), u okviru mjere 4. Fiskalna transparentnost, aktivnost 4.6., izradila, objavila i elektroničkim putem distribuirala *Uputu za objavu godišnjeg izvješća o poslovanju trgovačkih društava u većinskom vlasništvu države, lokalnih i regionalnih jedinica*, vezano uz načine, oblik i rokove za objavu predmetnih izvješća.

Na navedenu aktivnost 4.6., nadovezuje se ona pod rednim brojem 4.7., koja se odnosi na praćenje redovitosti i potpunosti objavljivanja godišnjih izvješća o poslovanju trgovačkih društava u većinskom vlasništvu države, lokalnih i regionalnih jedinica, što zahtjeva izradu metodologije praćenja i objavljivanje rezultata praćenja na internetskoj stranici Povjerenice za informiranje.

Ispunjenjem navedenih aktivnosti, koje propisuje mjera 4. Fiskalna transparentnost, građanima se osigurava pristup informacijama koje su im potrebne kako bi mogli ocijeniti odluke koje tijela javne vlasti donose, kroz praćenje i analizu tih informacija, iz čega proizlazi da je upravo fiskalna transparentnost ključna za ostvarenje načela dobrog upravljanja te za uspješan i održiv razvoj. Objavom navedenih podataka trgovačka društva poboljšavaju transparentnost vlastitog poslovanja, kao i vjerodostojnost, otvorenost te odgovornost prema građanima i javnosti općenito, koja mora biti upoznata s ključnim fiskalnim informacijama.

Budući da trgovačka društva u kojima Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju zasebno ili zajedno većinsko vlasništvo, a sukladno odredbi članka 5. stavka 1. točke 2. Zakona o pravu na pristup informacijama (NN 25/13, 85/15), predstavljaju tijela javne vlasti, što znači da su obveznici provedbe navedenog Zakona, objava niza informacija i dokumenata na lako pretraživ način i u strojno čitljivom obliku je njihova zakonska obveza propisana člankom 10. Zakona. Proaktivna objava godišnjih izvješća ujedno je dio njihove zakonske obveze propisane stavkom 1. točkom 4. navedenog članka Zakona o pravu na pristup informacijama. Naime, sva tijela javne vlasti, uključujući trgovačka društva, imaju zakonsku obvezu proaktivno objavljivati godišnje planove, programe, strategije, upute, izvješća o radu, financijska izvješća i druge odgovarajuće dokumente koji se odnose na područje rada tijela javne vlasti.

Povjerenica za informiranje je u razdoblju od 15. ožujka do 15. travnja 2015. godine provela istraživanje usklađenosti postupanja 43 trgovačka društva od strateškog i posebnog interesa za Republiku Hrvatsku s obvezama koje je tada važeći Zakon o pravu na pristup informacijama (NN 25/13) propisivao u odnosu na proaktivnu objavu informacija. Predmetnom analizom, dostupnom na internetskim stranicama Povjerenica za informiranje www.pristupinfo.hr, utvrđeno je da je u pogledu proaktivne objave informacija na internetskim stranicama predmetnih društava prisutna značajna razina neusklađenosti s odredbom članka 10. Zakona, budući da 76% društava od strateškog interesa i 40% društava od posebnog interesa nije ostvarilo niti zadovoljavajuću razinu transparentnosti.

Radi ispunjenja aktivnosti 4.7. Akcijskog plana za provedbu inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast 2014.-2016. i praćenja provedbe članka 10. stavka 1. točke 4. Zakona o pravu na pristup informacijama, Povjerenica za informiranje kao neovisno tijelo koje štiti, prati i

promiče pravo na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija i koje ima obvezu izvještavati javnost o nalazima praćenja provedbe Zakona, provela je praćenje redovitosti i potpunosti objavljivanja godišnjih izvješća o poslovanju trgovačkih društava u većinskom vlasništvu države, lokalnih i regionalnih jedinica te javnopravnih tijela. Trgovačka društva kao tijela javne vlasti predmet su kontinuirano visoke razine interesa javnosti za uvid u njihovo financijsko poslovanje, čemu svjedoče i zahtjevi za pristup i ponovnu uporabu informacija koje im građani i pravne osobe podnose.

Sukladno važećem zakonskom okviru, trgovačka društva dužna su proaktivno javno objavljivati godišnja izvješća o poslovanju, odnosno godišnja financijska izvješća, koja ujedno dostavljaju Financijskoj agenciji (FINI). Sadržaj godišnjih financijskih izvješća trgovačkih društava definiran je važećim zakonskim i podzakonskim propisima, a obrazac u excel obliku javno je dostupan za preuzimanje na poveznici <http://www.fina.hr/Default.aspx?sec=915>.

Povjerenica za informiranje uputila je predmetna trgovačka društva da izvješća koja sukladno Zakonu o računovodstvu dostavljaju Financijskoj agenciji radi javne objave, objave i na svojim internetskim stranicama, što predstavlja obvezu iz članka 10. Zakona o pravu na pristup informacijama, kao i izvršavanje aktivnosti 4.6., propisane Akcijskim planom Partnerstva za otvorenu vlast 2014.-2016., čije je ostvarivanje kao obvezu preuzela Republika Hrvatska.

Osim vidljivosti objavljenog izvješća na internetskoj stranici društva, Povjerenica je u Uputi trgovačkim društvima naglasila kako je vrlo bitan i format izvješća, budući da Zakon o pravu na pristup informacijama nalaže da dokumenti budu objavljeni u strojno čitljivom obliku, definiranom kao obliku datoteke strukturiranom tako da ga programska aplikacija može lako identificirati, prepoznati i iz njega izdvojiti određene podatke, uključujući pojedinačne podatke i njihovu unutarnju strukturu. Dakle, predmetna trgovačka društva (i sva druga tijela javne vlasti) dužna su svoja financijska izvješća objavljivati u strojno čitljivom obliku, excelu, što ne od njih ne zahtijeva dodatne napore, budući da je zadani obrazac izvješća kojeg šalju FINI upravo tablica u excel formatu.

Valja napomenuti da trgovačka društva koja nemaju vlastite internetske stranice nisu oslobođena navedene obveze već su ona, dok ne steknu uvjete za pokretanje iste, obvezna objavljivati izvješća o poslovanju na stranicama tijela javne vlasti koja su ih osnovala (Republika Hrvatska, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i ostala javnopravna tijela ili tijela s prenesenim javnim ovlastima). U tom slučaju, preporuka Povjerenice je da tijela javne vlasti formiraju podstranicu za trgovačko društvo koje nema vlastitu internetsku stranicu, s tim da trgovačko društvo čije se informacije objavljuju samo snosi odgovornost za točnost, potpunost i obvezu ažuriranja informacija.

Vezano za rokove objave, Povjerenica za informiranje uputila je predmetna trgovačka društva da u skladu sa zakonskim obvezama iz Zakona o pravu na pristup informacijama i Zakona o računovodstvu, objave godišnja financijska izvješća za 2013. i 2014. godinu najkasnije do 1. srpnja 2016. godine, a godišnje financijsko izvješće za 2015. godinu najkasnije do 1. listopada 2016. godine, kako bi bili ispunjeni preduvjeti za ostvarenje aktivnosti 4.7., odnosno za praćenje redovitosti i potpunosti objavljivanja predmetnih izvješća.

Analizu su izradile Lucija Jadrijević, stručna suradnica Ureda povjerenice za informiranje i studentica-volonterka Yvonne Mašić.

2. Predmet i metodologija praćenja

Predmet praćenja bila su sva trgovačka društva u kojima Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju zasebno ili zajedno većinsko vlasništvo, a koja se nalaze na [Popisu tijela javne vlasti](#), kojeg sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama vodi Povjerenik za informiranje i koji se obnavlja kontinuirano, u stvarnom je vremenu i sadrži ažurirane podatke za oko 6000 tijela javne vlasti. Popis je dostupan javnosti putem zasebne aplikacije koja omogućava pretraživanje prema određenim kriterijima, kao i ekstrakciju (preuzimanje) u otvorenom, csv formatu.

Praćenje je provedeno u razdoblju srpanj – listopad 2016. godine, s ciljem prikupljanja podataka o redovitosti i potpunosti objavljivanja godišnjih izvješća o poslovanju trgovačkih društava u većinskom vlasništvu države, lokalnih i regionalnih jedinica na njihovim internetskim stranicama. Podaci su prikupljeni neposrednim uvidom u službene internetske stranice svakog pojedinog trgovačkog društva.

U srpnju 2016. godine, sukladno zatečenom stanju na Popisu tijela javne vlasti, a prema pravnom statusu i osnivaču, izvadak s Popisa predstavljao je predmet praćenja: 66 trgovačkih društava u većinskom vlasništvu države, 640 trgovačkih društava u većinskom vlasništvu lokalnih i područnih (regionalnih) jedinica te 15 trgovačkih društava koje je osnovalo javnopravno tijelo ili tijelo s prenesenim javnim ovlastima, što je ukupno 721 trgovačko društvo. Prilikom pregleda njihovih internetskih stranica, praćena je objava godišnjih financijskih izvješća za 2013., 2014. i 2015. godinu te format objave, odnosno, je li izvješće objavljeno u strojno čitljivom obliku (excelu), budući da sukladno Zakonu o računovodstvu trgovačka društva Financijskoj agenciji predmetno izvješće dostavljaju u formatu excel tablice.

S ciljem utvrđivanja redovitosti i potpunosti objavljivanja godišnjih izvješća o poslovanju trgovačkih društava u većinskom vlasništvu države, lokalnih i regionalnih jedinica za 2013., 2014. i 2015. godinu, provedena je analiza za koju je korištena sljedeća metodologija:

Prvi korak: pretraživanjem Popisa tijela javne vlasti prema kategorijama pravnog statusa (Trgovačko društvo) i osnivača (Republika Hrvatska, Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Javnopravno tijelo ili tijelo s prenesenim javnim ovlastima), utvrđen je popis trgovačkih društava koja su predmet praćenja – ukupno 721 trgovačko društvo.

Drugi korak: 721 trgovačko društvo razvrstano je s obzirom na osnivača u tri kategorije:

1. kategorija: 66 trgovačkih društava u većinskom vlasništvu države
2. kategorija: 640 trgovačkih društava u većinskom vlasništvu lokalnih i područnih (regionalnih) jedinica
3. kategorija: 15 trgovačkih društava koje je osnovalo javnopravno tijelo ili tijelo s prenesenim javnim ovlastima

Treći korak: za svako trgovačko društvo su pregledom internetskih stranica prikupljeni podaci o tome imaju li objavljeno:

1. godišnje izvješće za 2013. godinu – ako imaju, je li objavljeno u excel formatu
2. godišnje izvješće za 2014. godinu – ako imaju, je li objavljeno u excel formatu
3. godišnje izvješće za 2015. godinu – ako imaju, je li objavljeno u excel formatu

Četvrti korak: trgovačka društva iz 2. kategorije, odnosno ona koja su u većinskom vlasništvu jedne ili više jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave, podijeljena su prema regionalnom ključu, odnosno s obzirom na to u kojoj županiji se nalaze, radi lakšeg prikaza rezultata

Napominje se da su trgovačka društva koja nisu bila osnovana u godinama za koje se pratila objava godišnjih izvješća o poslovanju, izuzeta iz analize rezultata za tu godinu. Podaci o osnivanju preuzeti su iz Sudskog registra Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske.

DIO II. REZULTATI PRAĆENJA

3. Prikaz ukupnih rezultata po kategorijama

1. KATEGORIJA: 66 trgovačkih društava u većinskom vlasništvu države

Na Popisu tijela javne vlasti se u razdoblju srpanj – listopad 2016. nalazilo 66 trgovačkih društava, kojima je osnivač Republika Hrvatska. Pregledom njihovih internetskih stranica utvrđeno je da je od ukupno 66 društava:

- godišnje izvješće za 2013. objavilo njih **46** ili **69,70%**, od toga **8** ili **17,39%** u excel formatu
- godišnje izvješće za 2014. objavilo njih **49** ili **74,24%**, od toga **8** ili **16,33%** u excel formatu
- godišnje izvješće za 2015. objavilo njih **45** ili **68,18%**, od toga **5** ili **11,11%** u excel formatu

Tablica 1: Prikaz rezultata za 66 trgovačkih društava u većinskom državnom vlasništvu

	2013.	2014.	2015.
TD koja su objavila GI	69,70%	74,24%	68,18%
od toga objavljeno u excel formatu	17,39%	16,33%	11,11%

2. KATEGORIJA: 640 trgovačkih društava u većinskom vlasništvu lokalnih i područnih (regionalnih) jedinica

Na Popisu tijela javne vlasti se u razdoblju srpanj – listopad 2016. nalazilo 640 trgovačkih društava, kojima je osnivač jedna ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Pregledom njihovih internetskih stranica utvrđeno je sljedeće:

- godišnje izvješće za 2013. objavilo je **162** trgovačka društva, od toga **54** u excel formatu, s tim da **65** od 640 promatranih trgovačkih društava nije uzeto u obzir radi godine osnivanja, tako da je izvješće objavilo **162 od 575** ili **28,17%** društava, od čega **54** ili **33,33%** u excel formatu
- godišnje izvješće za 2014. objavilo je **208** trgovačkih društava, od toga **68** u excel formatu, s tim da **10** od 640 promatranih trgovačkih društava nije uzeto u obzir radi godine osnivanja, tako da je izvješće objavilo **208 od 630** ili **33,02%** društava, od čega **68** ili **32,69%** u excel formatu
- godišnje izvješće za 2015. objavilo je **165** ili **25,78%** trgovačkih društava (od njih 640), od toga **58** ili **35,15%** u excel formatu

Tablica 2: Prikaz rezultata za trgovačka društva u većinskom vlasništvu lokalnih i podružnih (regionalnih) jedinica

	2013. – 575 TD	2014. – 630 TD	2015. – 640 TD
TD koja su objavila GI	28,17%	33,02%	25,78%
od toga objavljeno u excel formatu	33,33%	32,69%	35,15%

3. KATEGORIJA: 15 trgovačkih društava koje je osnovalo javnopravno tijelo ili tijelo s prenesenim javnim ovlastima

Na Popisu tijela javne vlasti se u razdoblju srpanj – listopad 2016. nalazilo 15 trgovačkih društava, kojima je osnivač javnopravno tijelo ili tijelo s prenesenim javnim ovlastima. Budući da je Republika Hrvatska osnivač tijela koja su osnovala predmetna trgovačka društva ili im je Republika Hrvatska prenijela javne ovlasti, ovih 15 društava činilo je treću kategoriju praćenja. Pregledom njihovih internetskih stranica utvrđeno je sljedeće:

- godišnje izvješće za 2013. objavilo je **7** trgovačkih društava, od toga **2** u excel formatu, s tim da **3** od 15 promatranih trgovačkih društava nije uzeto u obzir radi godine osnivanja, tako da je izvješće objavilo **7 od 12** ili **58,33%** društava, od čega 2 ili **28,57%** u excel formatu
- godišnje izvješće za 2014. objavilo je **8** trgovačkih društava, od toga **2** u excel formatu, s tim da **2** od 15 promatranih trgovačkih društava nije uzeto u obzir radi godine osnivanja, tako da je izvješće objavilo **8 od 13** ili **61,54%** društava, od čega 2 ili **25%** u excel formatu
- godišnje izvješće za 2015. objavilo je **8** trgovačkih društava, od toga **1** u excel formatu, s tim da **2** od 15 promatranih trgovačkih društava nije uzeto u obzir radi godine osnivanja, tako da je izvješće objavilo **8 od 13** ili **61,54%** društava, od čega 1 ili **12,50%** u excel formatu

Tablica 3: Prikaz rezultata za trgovačka društva osnovana od strane javnopravnog tijela ili tijela s prenesenim ovlastima

	2013. – 12 TD	2014. – 13 TD	2015. – 13 TD
TD koja su objavila GI	58,33%	61,54%	61,54%
od toga objavljeno u excel formatu	28,57%	25,00%	12,50%

4. Objava godišnjih izvješća lokalnih trgovačkih društava

Na Popisu tijela javne vlasti se u razdoblju srpanj – listopad 2016. nalazilo 640 trgovačkih društava, kojima je osnivač jedna ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a koja su bila predmet ovog praćenja.

Podjelom po regionalnom ključu, odnosno po pripadnosti jednoj od 20 županija (*napomena: za potrebe ovog praćenja, Zagrebačka županija i Grad Zagreb tretirani su zajedno kao jedna županija*), utvrđeno je koliko trgovačkih društava djeluje u kojoj županiji, koliko ih je objavila godišnja izvješća o poslovanju za navedene tri godine te koliko ih je od objavljenih bilo u excel formatu.

Brojčani podaci prikazani su u Tablici 4., a udjeli u Tablici 5.

a) 2013. godina – 575 trgovačkih društava

Od ukupno 575 predmetnih trgovačkih društava koja su poslovala tijekom 2013. godine, najviše ih se nalazilo na području Istarske (51), Zagrebačke i Grada Zagreba (48), Splitsko-dalmatinske (46), Osječko-baranjske (46) i Primorsko-goranske (45) županije. S druge strane, najmanje ih je poslovalo u Požeško-slavonskoj (10) i Koprivničko-križevačkoj (13) županiji.

Ukupni rezultati pokazuju da godišnje izvješće za 2013. godinu objavilo 28,17% trgovačkih društava (162 od 575), a samo 33,33% od onih koji su objavili izvješće, učinilo je to u odgovarajućem, excel formatu (54 od 162).

Od ukupno 162 objavljena godišnja izvješća za 2013. godinu, najviše, odnosno polovica ili više ih je objavljeno od strane trgovačkih društava s područja Koprivničko-križevačke županije (9 od 13 ili 69%), Zagrebačke županije i Grada Zagreba (23 od 48 ili 48%), dok je u ostalim županijama izvješća objavilo u pravilu samo trećina ili četvrtina trgovačkih društava, a u dvije županije (Brodsko-posavskoj i Dubrovačko-neretvanskoj) to je učinilo oko petine trgovačkih društava. U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji niti jedno trgovačko društvo nije objavilo godišnje izvješće.

b) 2014. godina – 630 trgovačkih društava

Od ukupno 630 predmetnih trgovačkih društava koja su poslovala tijekom 2014. godine, najviše trgovačkih društava je poslovalo u istim županijama kao i prethodne godine: Istarska (56), Zagrebačka i Grad Zagreb (51), Osječko-baranjska (51), Primorsko-goranska (51) i Splitsko-dalmatinska (47). Također, najmanje ih je poslovalo u istim trima županijama kao i 2013.: Požeško-slavonskoj (13) i Koprivničko-križevačkoj (14).

Ukupni rezultati pokazuju da je godišnje izvješće za 2014. godinu objavilo 33,02% trgovačkih društava (208 od 630), a samo 32,69%, od onih koji su objavili izvješće, učinilo je to u odgovarajućem, excel formatu (68 od 208).

Od ukupno 208 objavljenih godišnjih izvješća za 2014. godinu, najviše ih je objavljeno od strane trgovačkih društava s područja Koprivničko-križevačke (10 od 14 ili 71%) i Krapinsko-zagorske (10 od 21 ili 48%) županije, dok u je ostalim županijama izvješća objavilo u pravilu samo trećina ili četvrtina trgovačkih društava, a u dvije županije (Brodsko-posavskoj i

Dubrovačko-neretvanskoj) to je učinilo manje od petine trgovačkih društava. I u ovom slučaju je uočeno da nijedno od 31 društva s područja Brodsko-posavske županije nije objavilo izvješće o poslovanju za 2014. godinu.

c) 2015. godina – 640 trgovačkih društava

Od ukupno 640 predmetnih trgovačkih društava koja su poslovala tijekom 2015. godine, najviše ih se nalazilo na području Istarske (56), Zagrebačke i Grada Zagreba (53), i Primorsko-goranske (51) županije. S druge strane, najmanje ih je poslovalo u Požeško-slavonskoj (13), Koprivničko-križevačkoj (14), Međimurskoj (14) i Virovitičko-podravskoj (15) županiji.

Ukupni rezultati pokazuju da godišnje izvješće za 2015. godinu objavilo 25,78% trgovačkih društava (165 od 640), a samo 35,15% od onih koji su objavili izvješće, učinilo je to u odgovarajućem, excel formatu (58 od 165).

Od ukupno 165 objavljenih godišnja izvješća za 2015. godinu, najviše, odnosno polovica ili više ih je objavljeno od strane trgovačkih društava s područja Koprivničko-križevačke županije (8 od 14 ili 57%), Međimurske (6 od 14 ili 43%), Primorsko-goranske (21 od 51 ili 41%) te Zagrebačke županije i Grada Zagreba (18 od 53 ili 34%), dok je u ostalim županijama izvješća objavilo u pravilu samo trećina ili četvrtina trgovačkih društava, a u tri županije (Brodsko-posavskoj, Dubrovačko-neretvanskoj i Virovitičko-podravskoj) to je učinilo manje od petine trgovačkih društava. Ni za 2015. godinu u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji niti jedno trgovačko društvo nije objavilo godišnje izvješće.

Rezultati praćenja pokazali su da lokalna trgovačka društva u velikoj mjeri **ne ispunjavaju svoje zakonske obveze glede javne objave godišnjeg izvješća o poslovanju**, odnosno, ukupno gledajući, to ih **čini nešto manje od trećine** – za 2013. godinu to ih je učinilo 28%, za 2014. godinu 33%, a za 2015. godinu tek oko 26%.

Također je utvrđeno da ona društva koja ispunjavaju navedenu obvezu objave godišnjeg izvješća, **manje od trećine ta izvješća objavljuje u propisanom strojno čitljivom obliku**, odnosno excel formatu – za 2013. godinu to ih je učinilo nešto malo više od 33%, za 2014. godinu također oko 33%, a za 2015. godinu 35%.

Dakle, iako u posljednje tri godine nije došlo do porasta broja trgovačkih društava koja objavljuju svoja godišnja izvješća sukladno obvezama propisanim Zakonom o pravu na pristup informacijama i Zakonom o računovodstvu (već imamo porast u 2014. naspram 2013. i potom opet pad u 2015. naspram 2014.), praćenje je ukazalo na to da ipak među društvima koja objavljuju izvješća, postoji blagi porast onih koji to čine u zakonom određenom, strojno čitljivom obliku, odnosno excel-u (s 33% u 2013. i 2014. na preko 35% u 2015.).

Tablica 4: Prikaz rezultata po županijama za 2. kategoriju trgovačkih društava

ŽUPANIJA	Broj TD 2013.	Broj TD-ova s objavljenim GI 2013.	od toga objavljeno u excel formatu	Broj TD 2014.	Broj TD-ova s objavljenim GI 2014.	od toga objavljeno u excel formatu	Broj TD 2015.	Broj TD-ova s objavljenim GI 2015.	od toga objavljeno u excel formatu
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	26	0	0	31	0	0	31	0	0
BRODSKO-POSAVSKA	16	2	1	17	3	1	17	2	1
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	34	4	3	35	5	3	35	4	3
ISTARSKA	51	13	1	56	22	4	56	15	3
KARLOVAČKA	26	8	6	28	10	7	29	9	7
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	13	9	3	14	10	3	14	8	3
KRAPINSKO-ZAGORSKA	19	7	4	21	10	4	22	7	4
LIČKO-SENJSKA	14	3	1	19	6	3	21	7	3
MEĐIMURSKA	14	3	2	14	6	3	14	6	3
OSJEČKO-BARANJSKA	46	14	2	51	20	3	51	14	1
POŽEŠKO-SLAVONSKA	10	3	0	13	4	0	13	3	0
PRIMORSKO-GORANSKA	45	15	7	51	22	7	51	21	6
SISAČKO-MOSLAVAČKA	33	10	2	34	13	3	35	6	2
SPLITSKO-DALMATINSKA	46	13	6	47	12	6	48	12	6
ŠIBENSKO-KNINSKA	26	6	3	28	8	5	28	6	4
VARAŽDINSKA	25	9	1	28	11	2	29	8	0
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	14	3	0	15	5	0	15	2	0
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	28	7	2	34	7	3	34	7	3
ZADARSKA	41	10	4	43	13	5	44	10	5
ZAGREBAČKA I GRAD ZAGREB	48	23	6	51	21	6	53	18	4
Ukupno	575	162	54	630	208	68	640	165	58

Tablica 5: Udio TD u vlasništvu JLP(R)S koja su objavila izvješće prema županijama u odgovarajućem formatu

ŽUPANIJA	TD koja su objavila GI za 2013. (%)	% GI za 2013. u excel formatu	TD koja su objavila GI za 2014. (%)	% GI za 2014. u excel formatu	TD koja su objavila GI za 2015. (%)	% GI za 2015. u excel formatu
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
BRODSKO-POSAVSKA	12,50	50,00	17,65	33,33	11,76	50,00
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	11,76	75,00	14,29	60,00	11,43	75,00
ISTARSKA	25,49	7,69	39,29	18,18	26,79	20,00
KARLOVAČKA	30,77	75,00	35,71	70,00	31,03	77,78
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	69,23	33,33	71,43	30,00	57,14	37,50
KRAPINSKO-ZAGORSKA	36,84	57,14	47,62	40,00	31,82	57,14
LIČKO-SENJSKA	21,43	33,33	31,58	50,00	33,33	42,86
MEĐIMURSKA	21,43	66,67	42,86	50,00	42,86	50,00
OSJEČKO-BARANJSKA	30,43	14,29	39,22	15,00	27,45	7,14
POŽEŠKO-SLAVONSKA	30,00	0,00	30,77	0,00	23,08	0,00
PRIMORSKO-GORANSKA	33,33	46,67	43,14	31,82	41,18	28,57
SISAČKO-MOSLAVAČKA	30,30	20,00	38,24	23,08	17,14	33,33
SPLITSKO-DALMATINSKA	28,26	46,15	25,53	50,00	25,00	50,00
ŠIBENSKO-KNINSKA	23,08	50,00	28,57	62,50	21,43	66,67
VARAŽDINSKA	36,00	11,11	39,29	18,18	27,59	0,00
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	21,43	0,00	33,33	0,00	13,33	0,00
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	25,00	28,57	20,59	42,86	20,59	42,86
ZADARSKA	24,39	40,00	30,23	38,46	22,73	50,00
ZAGREBAČKA I GRAD ZAGREB	47,92	26,09	41,18	28,57	33,96	22,22
UKUPNO	28,17	33,33	33,02	32,69	25,78	35,15

5. Zaključak

Praćenjem objave godišnjih izvješća o poslovanju 721 trgovačkog društva kojima je osnivač, odnosno većinski vlasnik Republika Hrvatska, jedna ili više jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave ili drugo javnopravno tijelo te koja, predstavljaju tijela javne vlasti i obveznike provedbe Zakona o pravu na pristup informacijama, provedenim u razdoblju srpanj – listopad 2016., s ciljem ispunjenja aktivnosti 4.7. Akcijskog plana Partnerstva za otvorenu vlast 2014.-2016., Povjerenica za informiranje analizirala je broj objavljenih izvješća i udio onih objavljenih u excel formatu za 2013., 2014. i 2015. godinu.

Praćenje je pokazalo da predmetna trgovačka društva u velikoj mjeri ne ispunjavaju svoje zakonske obveze glede javne objave godišnjeg izvješća o poslovanju – na razini države to čini oko dvije trećine trgovačkih društava, a na razini lokalne samouprave nešto manje od trećine trgovačkih društava, dok je udio onih koji to čine u propisanom strojno čitljivom obliku manji od trećine.

Kako bi uskladili svoje postupanje sa Zakonom o pravu na pristup informacijama te ispunili svoju zakonsku obvezu objave godišnjih izvješća o poslovanju, čija je javna objava propisana i Zakonom o računovodstvu, predmetna trgovačka društva pozivaju se da na svojim internetskim stranicama (ili pak na stranicama osnivača društva – za ona društva koja nemaju vlastite internetske stranice) u što skorijem roku objave godišnja izvješća u strojno čitljivom obliku, odnosno u obliku excel tablice, kakvu dostavljaju FINA-i. Time će poboljšati razinu vlastite financijske, odnosno fiskalne transparentnosti te vjerodostojnosti i odgovornosti prema građanima i široj javnosti. Transparentnost poslovanja postavlja se kao ključna značajka ostvarenja načela dobrog upravljanja i uspješnog razvoja, stoga je potrebno uložiti više napora i kapaciteta u ispunjenje ove zakonske obveze.

Povjerenik za informiranje

Objavljivanje godišnjih izvješća o poslovanju trgovačkih društava u većinskom vlasništvu države, lokalnih i regionalnih jedinica, Analitičko izvješće o praćenju provedbe Zakona o pravu na pristup informacijama i ispunjenju aktivnosti 4.7. Akcijskog plana za provedbu inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast 2014.-2016., broj 3/2016.

Zagreb, listopad 2016.

Pravna osnova: Članak 35. stavak 3. Zakona o pravu na pristup informacijama, NN 25/13., 85/15.

www.pristupinfo.hr

Broj stranica: 15

Imenovanje – nekomercijalno – bez prerada: drugi mogu distribuirati djelo u nekomercijalne svrhe dokle god je djelo cjelovito i u neizmijenjenom obliku, uz isticanje autora